

L

Meitä oli neljä~~viisi~~ veteliläistä ,jotk~~at~~ tulimme jr 16. Mannisen kans-
sa 2komp. Meidät liitettiin 17/ 7. Olimme lähteneet Kiteeltä .(Joukot eteniv~~ät~~
~~vät todennäköisesti kohti Sortavalaa.)~~

Kerronnan kohteena oleva paikka oli jossain korvessa .Lähdimme jostain
Vannisen mäen tienoilta irtautuen Kiteen~~joesta~~ Ruskealaan ~~ma~~ menevää maan-
tien suunnassa kiertäen.^{itään} Paikka on tunnistettavissa siitä ,että Ryk. kom.
henkilökohtaisena tuomisinaan taistelupisteestä toi 12 hyökkäys vaunua.
Tämä oli kai sentä aika harvinaista.

28/7 Aikaisin, ehkä yöllä , se aika kun oli sellainen pyöreäkäyttöinen
silloin.

Pääosa matkasta muistaakseni oli suota .Ehkä 6km päässä koukkasimme tiel-
le . Kohteena oli joku metsän vartijan talo pienine peltoineen. Siellä
oli käynyt ennen meitä joku partio ja tuhonnut 4 ajoneuvoa tielle.
Tulimme tielle vasemmalta. Joukkueemme oli kärkenä etenemiskiilassa. Mitä
joukkoja meillä oli mukana, en oikein tiedä , alussa ainakin hyvin vähän.
Härmäläisiä joukkue asettuu tien reunaan tulosuuntaan. Oma joukkue meni
pellon yli^{maahan} suuntaan tien vasemmalle. Muistan ,että meillä oli aluk-
si aika rauhallista. Teimme asemat miltei pellon reunaan. (I) Mutta sitten
huomasimme, että nämä eivät ole oikein käyttökelpoisia. Näiltähän puuttu
selustasuoja, siinä on vaikea^{kin} liikkua. Asemat olisivat kuin tarjottimella.
Siirryimme riittävän matkan~~pp~~ päähän ja teimme toiset asemat (II). Maa-
perä oli soista ja^{kin} puusto harvaa. Mutta sitten~~ne~~ se rauha loppui ja sain-
me tapella^{kin} koko yön. Vihollinen painosti , ampuminen oli niin^{kin} hurjaa, että
pikakivääristä tippuivat rasvat, pelkäsin jo, että luodit juuttuvat piippuu.
Kaikki olivat niin^{kin} puuhasta kuumentuneet etteivät ajoissa huomanneet
että~~paruunat~~ äydennystä pitäisi huomata. Niin ne loppuivat kaikilta -.
Joukkueen silloinen johtaja korp. Kurikka lähti itse hakemaan. Mutta sitä
hänen ei olisi pitänyt tehdä, koko joukkue otti irti asemista II. ~~Ne~~ Ne

jätettiin. Tämä oli kuitenkin huomattu takeapain ja sitten tuli ammuksia ei vain eräsinä, vaan laatikoittain. ja niitä kyllä tarvittiinkin, sillä asemat ~~It~~ takaisin saaminen otti lujille. Siinä se M. päiväkirjan mainitsema yö taisi mennäkin. Kun vastustaja näki otteensa pitämättömäksi se vetäytyi. Tuli pitkä ja syvä hiljaisuus. Kaikki alkoivat ottaa asian unen kannalta.

Tuumin Tämä nyt sentä o^h jo liikaa. Rykm. kom. oli kai jossain määrännyt pelkurit vartioon. Tunsin itseni tässä porukassa vieraaksi, ja huonosti itseäni edustavaksi. Jäin yksin valvomaan. Tunsin koko tämän joukon olevan vastuullani. Siirryin niin paljon vasemmalle kuin voin. Tästä oli se etu, että sain koko vaara-alueen yksisuuntaiseen näkösektoriin, ja oli kai vähän turvallisempikin. En minä niin kovin kauvan ollut, noin puoli tuntia, sellaisella arviolla, jolla silloin aika aistittiin. Hiljaisuus oli vaarallisen painostava, mutta se teki myös valppaaksi. Huomio kiintyi varvikkoon, joka edessä huojuu yhä lähestyen. Kaikki oli valmiina vain pientä liikettävää. Lopulta kohosi pää, jossa oli suuri kokardi. Se liikkui niin toimeliaasti etten uskaltanut laukaista, lopulta nousivat hartiatkin, ja matka oli loppunut. Takaa syöksyi lähetti pakeon niin nopeasti, etten ehtinyt mitään. Luullakseni tämä oli onnellinen vahinko, sillä jälestä seuraavasta päätellen, tämä ei ollut tilanteen tasalla, ja vei väärät tiedot. Laukaus herätti huomion, ja melkein välittömästi juoksi luokseni tuntematon mies kysymään syytä. En vielä tiennyt, että pellon sivustaan vasemmalle metsään oli sijoitettu pst. tykki. Uninen joukkuekin heräsi, ja kävivät hakemassa kokardin, tarjosivat omistajalle kuten sanoivat, mutta se ei huvittanut. Kokemuksesta jo tiesi mitä nyt tulee. Tässä ei ollut minulla mitään henkilökohtaista jännää, sillä ~~en~~ olin ottanut koko asian rauhassa, ja valmistanut pesäkkeen naamiointihienouksia myöten viimeistellyn ~~pesäkkeen~~. Huolettomuutta taisi kestää ^{nyt} noin puolitoista, kun alkoi kuulua syvää jyrinää ja niin leveältäkin. Se lähestyi vielä niin hermostuttavan hitaasti. Sotaisetkin naamat se sai muuttumaan toisenlaiseksi, nyt ei ole leikistä kysymys. Enne tiennet, että meillä oli muuta yhteyttä taskse kuin tähän asti hyvä patruunahuolto. Ketään upseeria ^{kaan} en nähnyt, luulin ettei niitä olekaan mukana (niitä kyllä oli kuten sittenkin kävi ilmi.) Joukkueenjohtajaan kai luotettiin sieltäkin puolen. Silloin näet tuli esille

tuli esille tämän ylentämättömän , parisen viikkoa sitten kaatuvan korp-raalinmiehuus.2(alkujaan taistelulähetä)Hän meni mies mieheltä vedoten henkilökohtaiseen velvollisuuden tuntoon⁵ ottaen itse vaikeimman paikan. "Te annatte mennä hyökkäysvaunut, ja joukkueen saaman käskyn mukaan me pidämme jalkaväen".Lopulta tuo kuoleman kolonna oli jo⁶ sormituntumassa.

Mutta silloin tapahtui sellaista, jota emme osanneet odottaa ilman täytti kranaattien viuhunta, ja vertaansa vailla oleva heitintuli. Rivimiehenä ei voi ajatella onnistuneempaa suoritusta .Heitin miehet syytivät putkien koko varastonsa lyhyenä, mutta kriittisenä hetkenä. Aika ja paikka on todennäköisesti⁷ tämä , kun jalkaväki on ollut ryhmittymässä h.v. suojassa hyökkäykseen. Tämä kranaattiryöppy sotki siellä perusteellisest⁸ mahdolliset aikeet. Vaunut^(12 kpl) ajoivat läpi, ja matkaa oli⁹ noin 150 m. Yksi vaunuista sytt¹⁰ sai täysosuman. Kahdeksan vaunua tuli jonossa. kääntyivät¹¹ laukeen kohdalla pellolle ja järjestäytyivät¹² riviin. Vain johtajavaunussa oli tykki , tämä laski piipun alas¹³ laski piipun alas, ja käänsi vähän ja, pätkäsi suoraan hyökkäysvaunutykkiimme , sieltä alkoi kuulua valitusta . Sen tähtäyslaitteet olivat tuhoutuneet¹⁴ Ampuva vaunu oli niin lähellä , et¹⁵ että saattoi nähdä ,kun tämän tykin p¹⁶ piippu ampuissa nytkähti. Sitten tuli syvä hiljaisuus . Vaunujen ryhmittymä¹⁷ oli kai väärä . Teräskolonna oli tyhjiössä, katsoivat kai tyhmistyneinä , kun ei edessä ollut muuta kuin tuhottu piiska. Silloin kuului komppanian p¹⁸ päällikön huuto talon takaa metsästä: "Mikä siellä on --, miksei siellä toimita?" Sitten alkoi kuulua lukkojen raksutusta, ja liikettä .2pst. kivääriä oli jostai saatu sopiviin kohteisiin ja al¹⁹oivat ampu²⁰a . Jalkaväen ase²¹ aseitten koko joukkueen tulivoima , mistä vain suinkin sopi sy²²dytettiin vaunujen sektorilaukkoihin. Useita vaunuja syttyi palamaan. Pst. tyk. miehet saivat²³ tykkinsä jotenkin²⁴ m²⁵äellä olev²⁶a pinon taak²⁷se . Kiskoivat puita pinosta , lyhyeltä matkalta ne käyttivät vain putkea tähtäimenään. Kolonna oli menettänyt otteensa kokonaan, niistä ei voinut edes tähystää, lopulta oli vain kaksi .M²⁸iehet kuumenivat lopulta niin ,että panssarimiehet lopulta p²⁹ä³⁰ttivät otte³¹a³² ~~ne~~ ehyinä. Olivat kai³³ ly³⁴ö³⁵neet veto³⁶a³⁷. Yksi miehistä otti kasapanokset, ja käveli luo koputti torniin, silloin avautui luukku, mies työnsi olkapäänsä väliin, ja heitti kasapanoksen sinne , ponnahti kannannen päälle. Silloin lähti toinen , mutta hänellä³⁸ oli

vain suuri pistooli . Hänkin teki sanat salaisuude^ttuntien , mutta ei päästänyt^{kään} kantta kiinni vaan^{ss} nopeasti ampui kunnes kaikki oli hiljasta. Taistelun ollessa kovillaan saimme nähdä erään suuremman suori-
tuksen .Eräästä vaunusta syöksyi mies maahan sukeltaen käsilleen ,yrit-
ti etsiä su^uaa vaunun varjosta, mutta huomasi tilanteen toivotonmuuden, ja
palasi vaunuun , ja taas syöksyi . Huolimatta hurjasta tulesta pakeni~~ma~~
metsään. Siihenhän se sitten loppui. Jalkaväki ei enää yrittänyt^{kään}. Yksi
vaunu pääsi karkuun. Eräs eestiläinen joka oli ollut siellä~~vas~~ vastapuolel-
la silloin sanoi ,että kaksi^ttuli. (tämä oli silloinⁱ meidän miehiä) Toinen
oh^{si}jäänyt taakse .Miten tarkkaan meitä oli silti seurattu ,vaikka luulimme^o
olivamme unohdettuja ,osoittaa, että itse ev. Laurila tuli aika pian paik-
kalle ,komentajan ominaisuudessa kokosi pojat, ja antoi tunnustuksen mie-
hille^jjoita vain harvoin annetaan. Oli kumman rauhallista ,.Vautut jotka
oli saatu ehyinä käänistettiin taas. Nillä kai oli hinausvaijerit itsel-
lään, koska koko tämä roikkalähti ehyiden vetämänä omalle puolelle. k^omen-
tajan kanssa.

(Niiⁿ linjojen edestä pst. kääreillä ammuttiin 4 h.v.)

Lähes kaksikymmentä vuotta sitten Toholampilla Antti Ahosen kodissa hartautilaisuutta odotellessa, isäntä kertoi rintamatapahtumasta. Tämä kertomus oli kumman tuttu. Mietin mistä syystä, kunnes muistin, että se oli oman kylän miehen kokemaa. Niinpä menin nyt tämän ^{11.6.} kotiin ja tuumin, että eikö panna se paperille. Olihan ne kovin jo unohtuneet, mutta apuna oli joukkueoverinsa (kuolleen) lyhytsanainen sotapäiväkirja. Neljän keskipohjalaisen kanssa jouduimme eteläpohjalaisten porukkaan. Männisen kanssa 2Jr16. liitettiin 17/7. Ja niinhän siinä jo tottui taase Suuntana meillä oli Sortavala. Me olimme lähteneet Kiteeltä. Paikan määrittelyt ovat vaikeita määrittelyt ovat vaikeita, kun ei ollut karttoja, eikä siellä turhia juteltu. Kerrottava tapahtumakin olikaukana korvessa. Muistelen tämän olleen

olleen ennen Vännisen ^{Kohti: Kurkealaa} ~~määrä~~. Pakka on helposti tunnistettavissa siitä, että tä, että ryk.kom. henkilökohtaisena tuomisinaan taistelupisteestä toi 12 12 hyökkäysvaunua. Tämä kai sentä lienee tarpeeksi harvinaista.

^{Kite} 28/7 Muistaakseni yön aikaan, tai hyvin varhain, lähdimme Kiteen joen suunnassa suunnassa kohti itää. Muistaisin että pääosa tästä matkasta oli suota. (M. päiväkirjassa matka joelta on 6 km.)

Saavuimme viholliselle tärkeän huoltotien varteen. Siellä oli joku partio jo käynyt, ja tuhonnut 4 huoltoajoneuvoa. Mäki oli jonkun metsän vartiijan asuntopaikka, sillä oli vähän peltola ympärillään. Joukkojen määrästä en oikein muista. Muistaisin että meillä oli aluksi aika rauhallista. Joukkueemme oli kärkeä etenemissuunnassa. Tulimme tälle vasemmalta. Härmäläiset ottivat asemat tien varresta tulosuuntaan. Menimme talosta olevan pienen peltoaukean yli lehtimetsän reunaan ja teimme ampumakuopa. Mutta sitten huomasimme etteivät nämä ole elinkelpoisia. Tästähän puuttointaselusta. "Niin sitten teimme asemat riittävän matkan päähän eteen. Maaperä oli soista ja puusto lehtipuuta. Mutta sitten siitä saatiinkin tapella jopa kokoyö. Ampuminen oli niin hurjaa, että pikakivääristä tippuivat rasvat. Kaikki olivat niin kuumentuneet työstä, että yht'äkkiä ^{gillainen} annettiin amukset ovat kaikki. Joukkueen johtaja korp. Kurikka (etunimeäen muista) lähti omakohtaisestihakemaan. Mutta sitä ei olisi pitänyt tehdä, koko joukkue oli niin paljon riippuva tuosta rohkeasta ja neuvo-
neuvokkaasta miehestä, että koko joukkue otti irti ja asemat II

S-D-0096 muistelmasta taistelusta vuonna 1941 on Martti Salmelan (1912-1980) peruja. Tässä puhtaaksikirjoitus vuoden 1941 dokumentista. Kirjoitus on nelisivuinen, mutta lisäksi on versio ensimmäisestä sivusta tai mahdollisesti lisäyssivu lopullisiin sivuihin. Se on viimeisenä.

1 S-D-0096 MARTTI SALMELAN MUISTELMA 28-29.7.41 2-JR16 MUKANA

Meitä oli neljä veteliläistä, jotka tulimme JR 16. Mannisen kanssa 2 komppaniaan. (Meidät liitettiin 17/7). Olimme lähteneet Kiteeltä. Joukot etenivät todennäisesti kohti Sortavalaa. Kerronnan kohteena oleva paikka oli jossain korvessa. Lähdimme jostain Vannisen mäen tienoilta irtautuen Kiteenjoesta Ruskealaan menevän maantien suunnassa kiertäen itään. Paikka on tunnistettavissa siitä, että rykmentin komentaja henkilökohtaisena tuomisinaan taistelupisteestä toi 12 hyökkäysvaunua. Tämä oli kai sentään aika harvinaista.

28/7 Aikaisin, ehkä yöllä, se aika kun oli sellainen pyöreäkäyttöinen silloin. Pääosa matkasta muistaakseni oli suota. Ehkä 6km päässä koukkasimme tielle. Kohteena oli joku metsän vartijan talo pienine peltoineen. Siellä oli käynyt ennen meitä joku partio ja tuhonnut 4 ajoneuvoa tielle.

Tulimme tielle vasemmalta. Joukkueemme oli kärkeä etenemiskillassa. Mitä joukkoja meillä oli mukana, en oikein tiedä, alussa ainakin hyvin vähän. Hämäläisiä joukkue asetui tien reunaan tulosuuntaan. Oma joukkue meni pellon ylimenosuuntaan tien vasemmalle. Muistan, että meillä oli aluksi aika rauhallista. Teimme asemat miltei pellon reunaan. (I) Mutta sitten huomasimme, että nämä eivät ole oikein käyttökelpoisia. Niiltähän puuttui selustasuoja, siinä on vaikea liikkua. Asemat olisivat kuin tarjottimella. Siirryimme riittävän matkan päähän ja teimme toiset asemat (II). Maaperä oli soista ja puusto harvaa. Mutta sitten se rauha loppui, ja saimme tapella koko yönkin. Vihollinen painosti, ampuminen oli niin hurjaa, että pikakivääristä tippuivat rasvat, pelkäsin jo, että luodit juuttuvat piippuun. Kaikki olivat niin puuhasta kuumentuneet etteivät ajoissa huomanneet että patruunatäydennystä pitäisi hommata. Niin ne loppuivat kaikilta -. Joukkueen silloinen johtaja korpraali Kurikka lähti itse hakemaan. Mutta sitä hänen ei olisi pitänyt tehdä, koko joukkue otti irti asemista. (II) Ne jätettiin. Tämä oli kuitenkin huomattu takaapäin ja sitten tuli ammuksia ei vain eräsinä, vaan laatikoittain. Ja niitä kyllä tarvittiinkin, sillä asemat (II) takaisin saaminen otti lujille. Siinä se M. päiväkirjan mainitsema yö taisi mennäkin. Kus vastustaja näki oteensa pitämättömäksi se vetäytyi. Tuli pitkä ja syvä hiljaisuus. Kaikki alkoivat ottaa asian unen kannalta. Minä tuumin, tämä nyt sentään on jo liikaa. Rykmentin komentaja oli kai jossain määrännyt pelkurit vartioon. Tunsin itseni tässä porukassa vieraaksi, ja huonosti itseäni edustavaksi. Jäin yksin valvomaan. Tunsin koko tämän joukon olevan vastuullani. Siirryin niin paljon vasemmalle kuin voin. Tästä oli se etu, että sain koko vaara-alueen yksisuuntaiseen näkösektoriin, ja oli kai vähän turvallisempikin. En minä niin kovin kauvan ollut, noin puoli tuntia, sellaisella arviolla, jolla silloin aika aistittiin. Hiljaisuus oli vaarallisen painostava, mutta se teki myös valppaaksi. Huomio kiintyi varvikkoon, joka edessä huojuu yhä lähestyen. Kaikki oli valmiina vain pientä liikkettä vajaa. Lopulta kohosi pää, jossa oli suuri kokardi. Se liikkui niin toimitaasti etten uskaltanut laukaista, lopulta nousivat hartiakin, ja matka oli loppunut. Takaa syöksyi lähetti pakoon niin nopeasti, etten ehtinyt mitään. Luullakseni tämä oli onnellinen vahinko, sillä jälestä seuraavasta päätellen, tämä ei ollut tilanteen tasalla, ja vei väärät tiedot. Laukaus herätti huomiota, ja melkein välittömästi juoksi luokseni tuntematon mies kysymään syytä. En vielä tiennyt, että pellon sivustaan vasemmalle metsään oli sijoitettu pst.tykki.

Uninen joukkue heräsi, ja kävivät hakemassa kokardin, tarjosivat omistajalle kuten sanoivat, mutta se ei huvittanut. Kokemuksesta jo tiesi mitä nyt tulee. Tässä ei ollut minulla mitään henkilökohtaista jännää, sillä olin ottanut koko asian rauhassa, ja valmistanut pesäkkeen naamiointihienouksia myöten viimeisteltynä. Huolettomuus taisi kestää nyt noin puolitoista tuntia, kun alkoi kuulua syvää jyrinää ja niin leveältäkin. Se lähestyi vielä niin hermostuttavan hitaasti. Sotaisetkin naamat se sai muuttumaan toisenlaisiksi, nyt ei ollut leikistä kysymys. Emme tiennet, että meillä oli muuta yhteyttä taakse kuin tähän asti hyvä patruunahuolto. Ketään upseeriakaan en nähnyt, luulin ettei niitä olekaan mukana (Niitä kyllä oli kuten sittemmin kävi ilmi). Joukkueenjohtajaan kai luotettiin sieltäkin puolen. Silloin näet tuli esille tämän ylentämättömän, parisen viikkoa sitten kaatuvan korpraalin miehuus (alkujaan taistelulähetti). Hän meni mies mieheltä vedoten henkilökohtaiseen velvollisuuden tuntoon ottaen itse vaikeimman paikan. *"Te annatte mennä hyökkäysvaunut, ja joukkueen saaman käskyn mukaan me pidätämme jalkaväen."* Lopulta tuo kuoleman kolonna oli jo sormituntumassa.

Mutta silloin tapahtui sellaista, jota emme osanneet odottaa. Ilman täytti kranaattien viuhunta, ja vertaansa vailla oleva helvetintuli. Rivimiehenä ei voi ajatella onnistuneempaa suoritusta. Heitin miehet syytivät putkiin koko varastonsa lyhyenä, mutta kriittisenä hetkenä. Aika ja paikka on todennäköisesti tämä, kun jalkaväki on ollut ryhmittymässä hyökkäysvaunujen suojassa hyökkäykseen. Tämä kranaattiryöppy sotki siellä perusteellisesti mahdolliset aikeet. Vaunut 12 kappaletta ajoivat läpi, ja matkaa oli noin 150 metriä. Yksi vaunuista sai täysosuman. Kahdeksan vaunua tuli jonossa. Kääntyivät aukean kohdalla pellolle ja järjestäytyivät riviin. Vain johtajavaunussa oli tykki, tämä laski piipun alas, ja käänsi vähän ja pätkäsi suoraan meidän hyökkäysvaunutykkiimme, sieltä alkoi kuulua valitusta. Sen tähtäyslaitteet olivat tuhoutuneet.

Ampuva vaunu oli niin lähellä, että saattoi nähdä, kun tämän tykin piippu ampuissa nytkähti. Sitten tuli syvä hiljaisuus. Vaunujen ryhmittymä oli kai väärä. Teräskolonna oli tyhjiössä, katsoivat kai tyhmistyneinä, kun ei edessä ollut muuta kuin tuhattu piiska. Silloin kuului komppanian päällikön huuto talon takaa metsästä: "Mikä siellä on --, miksei siellä toimita?" Sitte alkoi kuulua lukkojen raksutusta ja liikettä. 2pst. kivääriä oli saatu sopiviin kohteisiin ja alkoivat ampuu. Jalkaväen aseitten koko joukkueen tulivoima, mistä vain suinkin sopi syydettiin vaunujen sektoriaukkoihin. Useita vaunuja syttyi palamaan. Panssaritorjuntatykin miehet saivat tykkinsä jotenkin mäellä olevan pinon taakse. Kiskoivat puita pinosta, lyhyeltä matkalta ne käyttivät vain putkea tähtäimenään. Kolonna oli menettänyt otteensa kokonaan, niistä ei voinut edes tähystää, lopulta oli vai kaksi. Miehet kuumenivat niin, että panssarimiehet lopulta päättivät ottaa ehyinä. Olivat kai lyöneet vetoakin. Yksi miehistä otti kasapanoksen ja käveli luo, koputti torniin, silloin avautui luukku, mies työnsi olkapäänsä väliin ja heitti kasapanoksen sinne, ponnahti kannen päälle. Silloin lähti toinen, mutta hänellä oli vain suuri pistooli. Häinkin teki samat salaisuudet tuntien, mutta ei päästänytkaan kantta kiinni vaan nopeasti ampui kunnes kaikki oli hiljaista. Taistelun ollessa kovillaan saimme nähdä erään suuremman suorituksen. Erästä vaunusta syöksyi mies maahan sukeltaen käsilleen, yritti etsiä suojaa vaunun varjosta, mutta huomasi tilanteen toivottomuuden, ja palasi vaunuun, ja taas syöksyi. Huolimatta hurjasta tulesta pakeni metsään. Siihenhän se sitten loppui. Jalkaväki ei enää yrittänytkaan. Yksi vaunu pääsi karkuun. Eräs eestiläinen joka oli ollut siellä vastapuolella silloin sanoi, että kaksi tuli (tämä oli silloin jo meidän miehiä). Toinen oli siis jäänyt taakse. Miten tarkkaan meitä oli silti seurattu, vaikka luulimme olevamme unohtettuja, osoittaa, että itse ev. Laurila tuli aika pian paikalle, komentajan ominaisuudessa kokosi pojat ja antoi tunnustuksen miehille, joita vain harvoin annetaan. Oli kumman rauhallista. Vaunut jotka oli saatu ehyinä käynnistettiin taas. Niillä kai oli hinausvaijerit itsellään, koska koko tämä roikka lähti ehyiden vetämänä omalle puolelle komentajan kanssa.

Niin linjojen edestä pst.kivääreillä ammuttiin 4 hyökkäysvaunua.

2 S-D-0096 MUISTELMAN LISÄSIVU

Lähes kaksivuosisikymmentä sitten Toholammilla Antti Ahosen kodissa hartaustilaisuutta odottaessa, isäntä kertoi rintamatapahtumasta. Tämä kertomus oli kumman tuttu. Mietin mistä syystä kunnes muistin, että se oli oman kylän miehen kokemaa. Niinpä menin nyt tämän kotiin ja tuumin, että eikö panna se paperille. Olihan ne kovin jo unohtuneet, mutta apuna oli joukkueoverinsa (kuolleen) lyhytsanainen sotapäiväkirja.

Neljän keskipohjalaisen kanssa jouduimme eteläpohjalaisten porukkaan, Mannisen kanssa 2 JR 16. liitettiin 17/7. Ja niinhän siinä jo tottui taase. Suuntama meillä oli Sortavaala. Me olimme lähteneet Kiteeltä. Paikan määrittelyt ovat vaikeita, kun ei ollut kartoja, eikä siellä turhia juteltu. Kerrottava tapahtumakin oli kaukana korvessa. Muistelen tämän olleen ennen Vannisen mäkeä ja kohti Ruskealaa. Paikka on helposti tunnistettavissa siitä, että rykmentin komentaja henkilökohtaisena tuomisinaan taistelupisteestä toi 12 hyökkäysvaunua. Tämä kai sentään lienee tarpeeksi harvinaista.

28/7 Muistaakseni yön aikaan, tai hyvin varhain, lähdimme Kiteen joen suunnassa kohti itää. Muistaisin että pääosa tästä matkasta oli suota. (M. päiväkirjassa matka joelta on 6km). Saavumme vihollisen tärkeän huoltotien varteen. Siellä oli joku partio jo käynyt ja tuhonnut 4 huoltoajoneuvoa. Mäki oli jonkun metsän vartijan asuntopaikka, sillä oli vähän peltoja ympärillään. Joukkojen määrästä en oikein muista. Muistaisin että meillä oli aluksi aika rauhallista.

Joukkueemme oli kärkeä etenemissuunnassa. Tulimme tielle vasemmalta. Härmäläiset ottivat asemat tien varresta tulosuuntaan. Menimme talosta olevat pienen peltoaukean yli lehtimetsän reunaan ja teimme ampumakuopat. Mutta sitten huomasimme etteivät nämä ole elinkelpoisia. Tästähän puuttointa selusta. Niin sitten teimme asemat riittävän matkan päähän eteen. Maaperä oli soista ja puusto lehtipuuta. Mutta sitten siitä

saatiinkin tapella jopa koko yö. Ampuminen oli niin hurjaa, että pikakivääristä tippuivat rasvat. Kaikki olivat kuumentuneet työstä, että yht'äkkiä todettiin ammukset ovat kaikki. Joukkueen johtaja korpraali Kurikka (silloinen, etunimeä en muista) lähti omakohtaisesti hakemaan. Mutta sitä ei olisi pitänyt tehdä, koko joukkue oli paljon riippuva tuosta rohkeasta ja neuvokkaasta miehestä, että koko joukkue otti irti ja asemat. (II)